

Мерсел БИЉАЛИ

“
*Golemi работ i
za mali lu/e*
”

Последниве години сè поотворено се јавуваат разногласни антиевропски подбуцнувачи, кои своите тези за преиспитување и за редефинирање на основните надворешно-политички ориентации на државата, настојуваат да ги пласираат или со фронтално напаѓање на евроатлантските залагања или, пак, на попластичен начин се обидуваат да сеат колективен дефетизам за нашите шанси да станеме дел од евроатлантската целина.

Овие "визионери", "аналитичари" и "експерти" по геополитика продолжуваат да ја напаѓаат евроатлантската ориентација на државата со заговорнички тези и премиси базирани на колективна параноја. Арсеналот со кој се напаѓа, најмногу е од типот дека западниот свет "неморално" и "иррационално" учествува во негирањето на овдешните чувствителни основни вредности, како што се прашањето за "името" на државата, "принудувањето" за признавање на Косово, "исцрпувачките"

реформи и ред други работи. За жал, од страна на овие "визионери" како алтернатива не се нуди ништо друго освен самоизолација, веќе видена во балканските простори. Значи, се работи за анализи и за визии, кои всушност имаат цел

"АКО СИ ТРГНАЛ И ПАТЕМ ЗАСТАНУВАШ ДА ФРЛИШ КАМЕН ПО СЕКОЕ КУЧЕ КОЕ ЛАЕ ПО ТЕБЕ, ТОГАШ НИКОГАШ НЕМА ДА СТИГНЕШ НА ЦЕЛТА".

ДОСТОЕВСКИ

со помош на полуистини да градат Берлински ѕид на разделување од западните цивилизациски вредности кои, според сите параметри, треба да имаат апсолутни политички приоритети. Еден познат хуморист вели дека полуистината, токму како и половина тула, секогаш е посилен од целата вистина - полесно се носи под пазуви и полесно се фрла.

Водачите и поддржувачите на ваквите тези, всушност се луѓе кои точно знаат што не сакаат, но никако да слушнеме што би сакале. Тоа е категорија луѓе кои од незнаењето и од изговорите би сакале да направат вистинска наука. Тоа се поединци или групи кои, врз основа на романтичарски ситни емоции, би сакале да кројат долгорочна национална стратегија. Тие настојуваат персоналните фрустрации да ги презентираат како

"СОЦИЈАЛИЗАЦИЈАТА Е УПРАВЛИВ ПРОЦЕС, ИАКО НЕ СЕКОГАШ БИЛА УПРАВУВАНА ОД УПРАВУВАЧИ СО ЦЕЛОСНО ЗДРАВ УМ".

ЗИГМУНД БАУМАН

повреда на колективното достоинство. Би сакале од личниот инает да градат визија и поредок, а своите желби сакаат да ги презентираат како општа реалност. Според нив, членството на државата во НАТО не е од приоритетно значење од аспект на развојните цели. Таков став е рамен на логиката "со свој камен по своја глава". Кај сите поранешни социјалистички држави повеќекратно се зголемиле директните странски инвестиции, по нивното зачленување во НАТО. По приемот овие држави вид-

но го динамизирале својот развој и го намалиле процентот на невработеност. Ја надминале таа фаза. Како што би рекол Мартин Кипенбергер: "Овој живот не може да биде извинување за следниот".

Анахроно е во времето кога цел свет се движи по една веќе потврдена насока, нам да ни се нуди спротивен трновит и непознат пат. Тука се косиме со најмалку две работи. Првата е тоа што единствено само нам во регионот ни се нуди таков избор, а втората е дека реално и не постои алтернативен пат. И да постои, веројатно треба да се вика изолација, сиромаштија и небезбедност. Факт е дека Западен Балкан од сите страни е опкружен со држави-членки на НАТО и на ЕУ. И една Србија, која толку време беше искарана со целиот западен свет, сега силно се преориентира кон евроинтегрирањето, дури и во

ТРН

"ЛЕКОТ НА ЛУДАЦИТЕ Е РАЗУМОТ НА ДРУГИОТ".

МИШЕЛ ФУКО

ситуација кога Европа и САД отворено застануваат зад независноста на Косово. И кај северниот сосед сега преовладува ставот дека основата на современата европска цивилизациска вредност се мултикултуризмот и мултиетницизмот. Се добива впечаток дека кај нас антиевропеизмот се храни со спротивставувањето во државата да се воведат здрава меѓуетничка клима, како основа за потребен политички консензус за сите други важни прашања. За жал, и по толку лоши искуства во регионот, кај нас сè уште има структури кои се убедени дека меѓуетничката карта е најлесна форма за приграбување на власта. Група луѓе и понатаму ја гледаат својата шанса со анахронични политички методи, засновани врз демодирани етноидеолошка политика, да станат политички релевантни. Со таква логика тешко може да се прави разлика меѓу тоа што се нарекува национален интерес и тоа што се вика национален крах. Не случајно Зигмунд Бауман вели: "Социјализацијата е управлив процес, иако не секогаш била управувана од управувачи со целосно здрав ум". Историјата е полна со примери кога во име на колективната социјализација на односите во општеството, управувачите му нанеле ненадоместлива штета на народот и на човечкиот вид.

Ние треба што поскоро да се ослободиме од нарцисната себелубеност, од фрустрациите и од субјективизмите. Треба да престанеме да резонираме со демодираната логика дека цел свет ни е виновен, игнорирајќи да се соочиме со реалноста дека целото тоа расфрлено губриште е од нас самите. Небаре сметаме дека е нелогично да помислиме дека Брисел треба да дојде да ни го собира сметот тука, за ние да бидеме сигурни дека сепак Европа нè сака. Погубна е тезата дека политичките критериуми поставени за нас, кои всушност важат за сите други држави претенденти за зачленување во НАТО и во ЕУ, ја подриваат позицијата на државата. Тоа е апсурдно. Вистинската опасност ни доаѓа од економската стагнација, од невработеноста, од криминалот, од корупцијата и од слабото функционирање на државните институции. Тука заслужува да се

постави и едно круцијално прашање. А тоа е: што може да се случи ако сите соседни држави (кои со децении биле зад нас), продолжуваат со подинамичен економски развој? Може ли тогаш поради таквата развојна дистанца, дел од населението да помисли дека како што сме вакви немаме перспективна иднина и дека само си го губиме времето. Тогаш што ќе кажат оние кои најмногу газеле по тоа што се нарекува правна држава. Дали повторно би пласирале веќе видени анахрони тези, згазени од

**"ОВОЈ ЖИВОТ НЕ МОЖЕ
ДА БИДЕ ИЗВИНУВАЊЕ ЗА
СЛЕДНИОТ".**

МАРТИН КИПЕНБЕРГЕР

времето, дека мултиетничката реалност ни е објективна пречка за општиот развој. И дека ни е потребно меѓуетничко раздружување за да одиме напред. Значи, повторно некој од нас бара да се движиме наспроти целиот нормален свет, низ трновит пат. Апсолутно е глупаво да се слушнат констатации дека како мултиетничка супстанца не нè "бива", барем тоа немаат право да го кажат оние кои најмногу придонеле за да "не нè бива". Но, како што би рекол Мишел Фуко: "Лекот на лудаците е разумот на другиот".

На државата ѝ е потребен максимален капацитет за да ги ангажира расположливите потенцијали (кадровски и ресурсни) за побрзо економско заздравување. Државата има мал пазар, слаби надворешни директни инвестиции, не располага со стратешка суровина, има недоволно развиен банкарски систем, фирмите малку вложуваат во истражувачката дејност итн. Меѓутоа, Македонија има свои геополитички предности во регионот. Таа е раскрсница меѓу важните сообраќајни, енергетски и телекомуникациски коридори во југоисточна Европа. Со изградбата на нафтоводот АМБО нејзината меѓународна геополитичка релеванција енорно ќе се зголеми. Тоа неминовно ќе детерминира и поинакво размислување и кај граѓаните и кај институциите.

Но, во сегашните постојни објективи, сè повеќе приврзаници добива убедувањето дека борбата за оздравување на нашето општество треба да почне со победата над антиевропските вредности. Сондажите за големата поддршка на евроатлантското интегрирање од стра-

**ПОЛУВИСТИНАТА,
ТОКМУ КАКО И
ПОЛОВИНА ТУЛА,
СЕКОГАШ Е ПОСИЛНА ОД
ЦЕЛАТА ВИСТИНА -
ПОЛЕСНО СЕ НОСИ ПОД
ПАЗУВИ И ПОЛЕСНО
СЕ ФРЛА.**

на на граѓаните, не е главна греда на нашата евроатлантска градба. Особено ако се има предвид дека таквите перцепции се резултат на надежите за брзо решавање на постојните социјални проблеми, а помалку се како рутинска и трајна политичка селекција. Доколку сакаме да влеземе во тие институции, тогаш западните вредности треба да бидат природно влезени во нашите умови. Во постојните околности потребно е да најдеме сила која ќе нè одврати од потрагата по нови и свежи извори за сеење и за регенерирање на антиевропеизмот. Но, и тука не треба да претеруваме. Достоевски вели: "Ако си тргнал и патем застануваш да фрлиш камен по секое куче кое лае по тебе, тогаш никогаш нема да стигнеш на целта".

ЛИВ ПАТ

